

ALİ VƏ ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ SAHƏSİ ÜZRƏ 2010-CU İLDƏ GÖRÜLMÜŞ İŞLƏRƏ DAİR HESABAT

Ali və orta ixtisas təhsili şöbəsinin 2010-cu il üçün iş planında aşağıdakı tədbirlərin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur:

- Ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu planının layihəsinin hazırlanması;
- Ali təhsil müəssisələrində 2009/2010-cu tədris ilinin qış və yay imtahan sessiyasının və buraxılış imtahanlarının nəticələrinin təhlili;
- Ali təhsil müəssisələrində kredit sisteminin tətbiqi ilə bağlı monitorinqin keçirilməsi;
- Ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində «Təhsil haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununa müvafiq olaraq yeni normativ sənədlərin hazırlanması və təsdiqə təqdim olunması;
- Orta ixtisas təhsili üzrə ixtisasların siyahısının təsdiqi;
- «Magistr təhsil proqramları»nın yeni siyahısının hazırlanması;
- 2009-2013-cü illərdə Azərbaycan Respublikasının ali təhsil sistemində islahatlar üzrə Dövlət Proqramında 2009-cu il üçün nəzərdə tutulan tədbirlərin həyata keçirilməsi üzrə hesabatın hazırlanması;
- Ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinin reytingini müəyyənləşdirən metodikanın tətbiqi;
- Mühəsibat uçotu haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununun tətbiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanından irəli gələn vəzifələrin icrası ilə bağlı müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi;
- «Təhsilin əsasları» fənninin tətbiqi ilə bağlı treninqlərin keçirilməsi;
- Dünya Bankının dəstəyi ilə həyata keçirilən TSİL-in müəllim hazırlığı alt komponenti çərçivəsində hazırlanmış «İbtidai sinif müəllimi hazırlığı üzrə kurikulum»un eksperimentinin davam etdirilməsi;

Bundan əlavə:

- Ali təhsil qrantlarının əsasnaməsinin hazırlanması;
- Ali təhsildə yeni maliyyələşmə mexanizminin tətbiqi ilə bağlı normativ sənədlərin hazırlanması və tətbiqi;
- Orta ixtisas təhsili müəssisələrində tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsində çoxballı sistemin tətbiqi barədə Əsasnamə»yə uyğun olaraq eksperimentin davam etdirilməsi və onun əhatə dairəsinin genişləndirilməsi və s.

İş planına müvafiq olaraq 2010-cu ildə ali və orta ixtisas təhsilinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində müvafiq tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Ali təhsil üzrə:

I. Əsas statistik göstəricilər:

2010-cu ilin əvvəlinə Azərbaycan Respublikasında 53 ali məktəb fəaliyyət göstərmişdir. Onlardan 37-si dövlət, 16-ı qeyri-dövlət ali təhsil müəssisəsidir.

Təhsil Nazirliyinin tabeliyində 20 ali təhsil müəssisəsi fəaliyyət göstərir.

2010-cu ildə həmin ali məktəblərdə 117934, o cümlədən Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olanlarda 95145 nəfər tələbə təhsil almışdır. Onlardan magistratura pilləsində müvafiq olaraq 7334 və 7122 nəfər olmuşdur.

2010-cu ildə Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan ali təhsil müəssisələrində işləyənlərin sayı 19940 nəfər (professor-müəllim heyəti 9834) təşkil etmişdir.

Ali təhsil sistemində 1022 elmlər doktoru, 5676 elmlər namizədi çalışmışlar.

2009/2010-cu tədris ilində Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan ali məktəblərin bakalavriat səviyyəsini 21995, magistratura səviyyəsini 2322 nəfər məzun bitirmişdir.

II. Görülmüş işlər:

Şöbə tərəfindən 2010-cu ildə ali təhsil müəssisələrində yeni (adabmaşına) maliyyə mexanizmi tətbiq olunduğundan bakalavr və magistratura səviyyələrinə tələbə qəbulu planı dövlət sifarişi nəzərə alınmaqla tərtib edilmişdir. Bu zaman plan respublikanın müvafiq nazirliklərindən, təşkilatlardan və digər qurumlardan mütəxəssislərə olan ehtiyac barədə məlumatlara, təhsil müəssisələrinin təkliflərinə və əmək bazarının tələbatına uyğun müəyyənləşdirilmişdir. Planın layihəsi ali və orta ixtisas təhsili, iqtisadiyyat şöbələrində təhsil müəssisələrinin rəhbərləri ilə birgə geniş təhlil və müzakirə olunduqdan, habelə müvafiq nazirliklərlə razılaşdırıldıqdan sonra Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuş və təsdiq edilmişdir.

Ali təhsilin bakalavriat səviyyəsinin yeni klassifikatorunun təsdiqi ilə bağlı «Magistr proqramlarının siyahısı»nın yenidən hazırlanması zərurəti yaranmışdır. Bu məqsədlə mütəxəssislərin iştirakı ilə həmin siyahının layihəsi hazırlanmışdır və təsdiq üçün hökumətə təqdim edilmişdir.

Eyni zamanda, «Magistr hazırlığının məzmununa və səviyyəsinə qoyulan minimum dövlət tələblərinin strukturu»nun yeni layihəsi hazırlanmış və ali məktəblərin müzakirəsinə verilmişdir.

Yeni layihədə humanitar fənlər bölümünə ümumi auditoriya saatlarının 20-25%, ixtisaslaşma fənlərinə 75-80%-i ayrılır. Humanitar fənlər bölümünə «Xarici dil», «Ali məktəb pedaqogikası», «Psixologiya» fənləri daxil edilmişdir. Seçmə fənlərə ayrılan saatin həcmi ümumi saat miqdarının 25-30%-ni təşkil edir.

Ali məktəblərdə qış və yay imtahan sessiyalarının təşkili və gedişi əvvəlki illərdə olduğu kimi, 2010-cu ildə də diqqət mərkəzində saxlanılmışdır. Belə ki, 2009/2010-cu tədris ilinin qış və yay imtahan sessiyalarının mütəşəkkil keçirilməsi üçün Təhsil Nazirliyinin müvafiq əmrləri olmuşdur. Həmin əmrlərə uyğun olaraq nazirlikdə Mərkəzi Operativ Qərargah (MOQ), «Qaynar xətt», ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində müvafiq qərargahlar yaradılmış, yol verilmiş neqativ halların aradan qaldırılması istiqamətində bir sıra tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Belə ki, nazirlikdə ali təhsil müəssisələrinin tədris işləri üzrə prorektorlarının və tədris şöbələri müdirlərinin iştirakı ilə sessiyaların nəticələri müzakirə olunmuş və müvafiq qərarlar qəbul edilmişdir.

Bununla yanaşı ali və orta ixtisas təhsili şöbəsi tərəfindən təhsil müəssisələrindən alınmış təkliflər əsasında hər bir ali məktəbin bakalavr pilləsi üzrə dövlət attestasiya komissiyalarının, magistratura pilləsi üzrə ixtisaslaşdırılmış Elmi şuraların sədrələrinin təsdiqi barədə təqdimatlar hazırlanmışdır.

2009/2010-cu tədris ilindən başlayaraq respublikanın bütün mülki ali təhsil müəssisələrində birinci kurs tələbələrinin tədrisi kredit sistemində uyğun başlanmışdır. Bununla əlaqədar həm təhsil müəssisələrinin rəhbərləri, həm də Təhsil Nazirliyinin əməkdaşları müəllim və tələbələrlə çoxsaylı görüşlər keçirmiş, lazımı izahat işləri aparmış və metodiki köməkliklər göstərmişlər.

Hesabat dövründə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin müvafiq əmri ilə təsdiq olunmuş «Azərbaycan Respublikasının ali təhsil sistemində 2006-2010-cu illərdə Boloniya Bəyannaməsinin müddələrinin həyata keçirilməsi üçün tədbirlər planı»na uyğun olaraq bir sıra tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Görülmüş işlərin nəticəsi barədə «Boloniya prosesi çərçivəsində ali təhsil sahəsində aparılan islahatlar haqqında Azərbaycan Respublikasının Milli hesabatı (2007-2010-cu illər üzrə)» hazırlanmış və Avropa Şurasına təqdim olunmuşdur. Hesabatda Boloniya prosesinə qoşulması ilə bağlı Azərbaycan Respublikasında həyata keçirilmiş islahatlar və tədbirlər barədə məlumatlar öz əksini tapmışdır.

Kredit sisteminin tətbiqi ilə bağlı 2010-cu ilin aprel-may aylarında Boloniya prosesinin tətbiqi üzrə 2 nəfər xarici ekspert Azərbaycana dəvət olunmuş və görülən işlər həmin ekspertlər tərəfindən qiymətləndirilmişdir.

Eyni zamanda, ekspertlərin və ali məktəb prorektorlarının, həmçinin kredit sisteminin tətbiqi ilə məşğul olan şəxslərin iştirakı ilə geniş seminar-müşavirə keçirilmişdir.

Şöbənin əməkdaşları xarici ölkələrin ali təhsil sahəsində verdiyi ixtisasların tanınması və onların Azərbaycan Respublikasında qüvvədə olan təhsil standartlarına uyğunluğunun müəyyən edilməsi (nostrifikasiyası) prosedurunda yaxından iştirak etmişlər.

Müəllim hazırlığı məsələsi əvvəlki illərdə olduğu kimi, hesabat ilində də diqqət mərkəzində saxlanılmışdır.

Belə ki, Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq olunmuş «2008-2015-ci illər üçün Azərbaycan Respublikasında fasiləsiz pedaqoji təhsil və müəllim hazırlığının konsepsiya və strategiyasının həyata keçirilməsi üzrə tədbirlər planı»na uyğun olaraq ixtisas siyahılarında yeniləşmələr aparılmışdır.

Bununla yanaşı, 2008-ci ildən Təhsil Nazirliyinin yanında müstəqil fəaliyyət göstərən məşvətçi qurum-«Fasiləsiz pedaqoji təhsil üzrə koordinasiya şurası» 2010-cu ildə də fəaliyyətini davam etdirmişdir.

Dünya Bankının dəstəyi ilə həyata keçirilən TSİL-in «Müəllim hazırlığı» alt komponenti çərçivəsində ali təhsilin bakalvr pilləsində ibtidai sinif müəllimlərinin hazırlığı üzrə «Çərçivə kurikulumu»nun tətbiqi 2010-cu ildə eksperiment şəklində 3 pilot ali təhsil müəssisəsində (Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti, Gəncə Dövlət Universiteti və Azərbaycan Müəllimlər İnstitutu) davam etdirilmişdir.

Bununla bağlı «Təhsilin əsasları» fənninin dərsliyinin hazırlanması və onun tətbiqinə başlanılması məqsədilə müvafiq İslahat Proqramının icrası üçün ayrılan vəsaiti hesabına göstərilən ali məktəblərinin professor-müəllim heyəti üçün 2010-cu ilin sentyabrında Azərbaycan Müəllimlər İnstitutunun bazasında növbəti treninq keçirilmişdir.

Treninqin dinləyiciləri «Təhsilin əsasları» fənninin əhəmiyyəti, məqsəd və vəzifələri, təhsilin tarixi, fəlsəfi, ictimai, hüquqi, siyasi, elmi-nəzəri, metodoloji, iqtisadi əsasları barədə məlumatlar almış, bu fənnin tədrisi zamanı istiadə edilən forma və üsullarla, habelə qiymətləndirmə meyarları ilə tanış olmuşlar.

Eyni zamanda, 2010-cu ilin noyabr ayında Təhsil Nazirliyi tərəfindən həmin ali məktəblərdə pilot layihə kimi həyata keçirilən «Təhsilin əsasları» fənninin tətbiqi vəziyyətinin monitorinqi keçirilmişdir. Monitorinq zamanı fənni tədris edən müəllimlər və tələbələrlə söhbətlər aparılmış, dərslər dinlənilmiş, təlim prosesində tələbə tədqiqatlarının nəticələrinə əsaslanan yazılı və elektron təqdimatlar araşdırılmışdır.

Kollegiyada müzakirəsi nəzərdə tutulan məsələlər üzrə («Ali təhsil müəssisələrində kredit sisteminin tətbiqi ilə bağlı monitorinqin nəticələri barədə» və «Ali təhsil müəssisələrində təlim prosesinin tədris-metodiki sənədlərlə təminatının vəziyyəti barədə») Təhsil Nazirliyinin müvafiq əmrləri ilə işçi qrupları yaradılmışdır. İşçi qrupları qoyulan məsələlərlə bağlı monitorinqlər aparmış və müvafiq arayışlar hazırlamışlar.

Əvvəlki illərdə olduğu kimi 2009/2010-cu tədris ilində də ali məktəblərə qəbul olunmuş tələbələrə Prezident təqaüdünün verilməsi haqqında sərəncamı olmuşdur. Həmin sərəncama uyğun olaraq 102 nəfər tələbəyə Prezident təqaüdünün verilməsi barədə nazirliyin müvafiq əmri olmuş və həmin əmr icra üçün ali təhsil müəssisələrinə göndərilmişdir.

Hesabat ilində qış və yay imtahan sessiyalarında yuxarı kurslarda təhsil alan Prezident təqaüdəlilərinin müvəffəqiyyət göstəriciləri barədə ali məktəblərin təklifləri alınmış və təqaüdünlər verilməsinin davam etdirilməsi barədə nazirliyin müvafiq əmrləri ilə rəsmiləşdirilmişdir.

«2009-2013-cü illərdə Azərbaycan Respublikasının ali təhsil sistemində islahatlar üzrə Dövlət proqramı»nın icrası vəziyyəti daim nəzarət altında saxlanılmış və Təhsil Nazirliyinin Fəaliyyət Planına müvafiq olaraq bir sıra tədbirlər həyata keçirilmiş, görülmüş işlər barədə hesabat hazırlanmışdır.

Dövlət Proqramı və Fəaliyyət planının icra vəziyyətini öyrənmək məqsədilə Təhsil Nazirliyi 13 oktyabr 2009-cu il tarixli, 46-11-6722/17 №-li məktubla ali təhsil müəssisələrinə müraciət etmişdir. Həmin müraciətlə bağlı ali məktəblərdən alınmış məlumatların təhlili göstərir ki, qısa müddət ərzində təhsil müəssisələri tərəfindən xeyli iş görülmüşdür. Belə ki, 2010-cu ildə Təhsil Nazirliyinin Fəaliyyət Planına müvafiq olaraq hər bir təhsil müəssisəsinin işçi planları tərtib olunmuş, «Strateji İnkişaf Proqramı» hazırlanmış və Təhsil Nazirliyinə təqdim edilmişdir.

Dövlət Proqramının 2.37-ci bəndinin icrası ilə bağlı işçi qrupu tərəfindən «Təhsil müəssisələrinin pedaqoci işçilərinin dərs yükü normalarının müəyyən edilməsi haqqında»

əsasnamə layihəsi hazırlanmış və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 24 noyabr 2010-cu il tarixli 215 sayılı qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

İslahat Proqramına uyğun olaraq Boloniya prosesi çərçivəsində beynəlxalq əməkdaşlığın inkişafı prosesində ali məktəblər haqqında etibarlı informasiyanın alınmasını təmin etmək məqsədilə şöbə tərəfindən Respublika təhsil müəssisələrinin reytingini müəyyənləşdirən metodika işlənib hazırlanmışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin «Təhsil haqqında» Qanununun tətbiq edilməsi barədə 5 sentyabr 2009-cu il tarixli 156 sayılı Fərmamına və buna müvafiq Nazirlər Kabinetinin 17 sentyabr 2009-cu il tarixli 247 sayılı Sərəncamına uyğun olaraq:

- «Müxtəlif səbəblərdən təhsilin hər hansı pilləsini və ya səviyyəsini başa vurmayan şəxslərə arayışın verilməsi Qaydası» (Nazirlər Kabinetinin 21 yanvar 2010-cu il tarixli qərarı ilə təsdiq olunub).
- «Ali təhsil pilləsinin dövlət standartı və proqramı» (Nazirlər Kabinetinin 23 aprel 2010-cu il tarixli qərarı ilə təsdiq olunub).
- «Magistratura təhsilinin məzmunu, təşkili və «magistr» dərəcələrinin verilməsi Qaydaları» (Nazirlər Kabinetinin 12 may 2010-cu il tarixli qərarı ilə təsdiq olunub).
- «Bakalavriat təhsilinin məzmunu və təşkili qaydaları» (Nazirlər Kabinetinin 24 iyun 2010-cu il tarixli qərarı ilə təsdiq olunub).
- «Ali təhsil müəssisələrində yeni maliyyələşmə mexanizminin tətbiq edilməsi» haqqında (Nazirlər Kabinetinin 25 iyun 2010-cu il tarixli, 120 sayılı qərarı ilə təsdiq olunub).
- «Rezidentura təhsilinin məzmunu və təşkili Qaydaları» (Nazirlər Kabinetinin 18 mart 2010-cu il tarixli, 50 sayılı qərarı ilə təsdiq olunub).
- «Formal təhsilin təşkili Qaydaları» (Nazirlər Kabinetinin 6 avqust 2010-cu il tarixli, 147 sayılı qərarı ilə təsdiq olunub).
- «Rezidenturada həkim-mütəxəssis hazırlığı aparılan həkim ixtisaslarının Siyahısı» (Nazirlər Kabinetinin 6 sentyabr 2010-cu il tarixli, 164 sayılı qərarı ilə təsdiq olunub).
- «Ali təhsil qrantlarının Əsasnaməsi»nin hazırlanması üzrə işçi qrupu yaradılmış və işçi qrupu tərəfindən həmin sənəd hazırlanır.
- Dünya Bankının vasitəsilə Yaponiya hökumətindən alınmış grant hesabına ali təhsil üzrə islahat layihəsi hazırlanır. Layihə aşağıdakı istiqamətlərdən ibarətdir:
  - ali təhsildə keyfiyyətin təmin olunması;
  - ali təhsil müəssisələrində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi;
  - qrantların ayrılması mexanizminin müəyyənləşdirilməsi;
  - Azərbaycan ali təhsilinin ixtisas çərçivəsinin hazırlanması

Layihənin hazırlanması ilə bağlı bir sıra işlər görülmüşdür. Belə ki, hər bir istiqamət üzrə beynəlxalq məsləhətçilər seçilmiş, onlarla bir neçə dəfə görüşlər keçirilmişdir. Ali təhsil müəssisələrindəki vəziyyəti öyrənmək məqsədilə ekspertlər müxtəlif ali məktəblərdə görüşləri keçirilmiş və burada anket sorğusu apararaq mövcud vəziyyət barədə məlumatlar toplanmışlar.

Eyni zamanda 15 dekabr 2010-cu ildə «Azərbaycanda ali təhsil islahatları: nailiyyətlər, çağırışlar və beynəlxalq perspektivlər» mövzusunda beynəlxalq konfransın keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

«Ali təhsil müəssisələrində kredit sistemində tədrisin təşkili və tələbələrin biliyinin cari və aralıq qiymətləndirilməsi Qaydaları» hazırlanaraq mütəxəssislərin müzakirəsinə təqdim edilmişdir.

Ali təhsil pilləsinin bakalavr və magistr diplomlarının nümunəsi və onların verilməsi Qaydaları təsdiq edilmişdir.

«Ali təhsilin magistratura səviyyəsinin ixtisasları üzrə ixtisaslaşmalarının təsnifatı»nın layihəsi hazırlanmış və təsdiq üçün Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Mühasibat uçotu haqqında Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanından irəli gələn vəzifələrin icrası ilə bağlı müvafiq tədbirlər həyata keçirilmişdir. Belə ki, beynəlxalq və milli mühasibat uçotu standartlarına müvafiq olaraq «Mühasibat uçotu və audit» ixtisası üzrə dövlət təhsil standartının və tədris sənədlərinin təkmilləşdirilmiş; «Mühasibat uçotu və audit» və iqtisadyönlü ixtisaslarına aid fənləri tədris edən ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinin müəllimləri və həmin ixtisas üzrə sonuncu kursda təhsil alan tələbələr üçün treninqlər keçirilmişdir.

Hesabat dövründə bir sıra beynəlxalq konfranslar, seminarlar keçirilmişdir. Belə ki, İSESKO ilə birgə 21-23 sentyabr 2010-cu il tarixdə «Ali təhsil müəssisələrində təhsilin planlaşdırılması və idarəolunması» mövzusunda Milli seminar, 22-24 noyabr 2010-cu il tarixində «Ali təhsil müəssisələrinin özəl sektorla əməkdaşlığı» mövzusunda regional seminar keçirilmişdir.

Orta ixtisas təhsili üzrə:

I. Əsas statistik göstəricilər:

2010-cu hesabat ilində Azərbaycanda 60 orta ixtisas təhsili məktəbi fəaliyyət göstərmişdir. Onlardan 57-si dövlət, 3-ü qeyri-dövlət orta ixtisas təhsili müəssisəsidir. Təhsil Nazirliyinin tabeliyində 46, Səhiyyə Nazirliyinin tabeliyində 7, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin tabeliyində 2, Azərıtifaqın tabeliyində 1, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin tabeliyində 1 kollec fəaliyyət göstərir.

Orta ixtisas təhsili müəssisələri respublikanın regionları üzrə, demək olar bərabər paylanmışdır. Belə ki, Bakı şəhərində 23, Naxçıvanda 3, Sumqayıtda 3, Gəncədə 4, Şəkidə 4, Şuşada (hal-hazırda Bakı şəhərində yerləşən) 2, Mingəçevirdə 2, Şamaxıda 2, Ağdamda 2, Şirvanda 1, Bərdədə 1, Zaqatalada 1, Ağdaşda 1, Qazaxda 1, Lənkəranda 1, Tovuzda 1, Sabirabadda 1, Astarada 1, Ağcabədidə 1, Qubada 1, Göyçayda 1 orta ixtisas təhsili müəssisəsi fəaliyyət göstərir.

Kolleclərdən 16-sı texniki və texnologici, 18-i iqtisadiyyat və humanitar, 6-sı pedaqoci, 10-u mədəniyyət və incəsənət, 7-si tibb profillidir.

2010-cu tədris ilində orta ixtisas təhsili müəssisələrində 115 ixtisas üzrə 51079 tələbə (o cümlədən 1686 tələbə qeyri-dövlət məktəblərində) təhsil alır. Onların təlim-tərbiyəsi ilə 7013 müəllim məşğul olur. Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan məktəblər üzrə isə həmin ildə tələbələrin sayı 43,6 min nəfər, müəllimlərin sayı isə 5595 nəfər olmuşdur.

2010-cu ildə orta ixtisas təhsillilər ölkənin məşğul əhəlisinin 10,9% təşkil etmişdir.

2009/2010-cu tədris ilində Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələrinin 12795 plan yerinə 12335 nəfər tələbə qəbul olunmuşdur.

Həmin ildə orta ixtisas təhsili müəssisələrini 14573 nəfər, o cümlədən Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan təhsil müəssisələrini 12251 nəfər məzun bitirmişdir.

II. Görülmüş işlər:

2009-cu ildə qəbul olunmuş «Təhsil haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun 21-ci maddəsinə görə orta ixtisas təhsilinin əsasən kolleclərdə, ali təhsil müəssisələrinin nəzdində yaradılan müvafiq stukturlarda həyata keçirilməsi və məzunlara subbakalavr dərəcəsinin verilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Buna görə də təhsilin bu pilləsinin fəaliyyətini tənzimləyən yeni normativ sənədlərin hazırlanması zərurəti yaranmışdır.

Bununla bağlı Azərbaycan Respublikası Prezidentinin «Təhsil haqqında» Qanununun tətbiq edilməsi barədə 5 sentyabr 2009-cu il tarixli 156 sayılı Fərmanına və buna müvafiq Nazirlər Kabinetinin 17 sentyabr 2009-cu il tarixli 247 sayılı Sərəncamına uyğun olaraq «Orta ixtisas təhsili müəssisələrinin adlarının dəyişdirilməsi haqqında», «Orta ixtisas təhsili üzrə ixtisasların Təsnifatı»; «Orta ixtisas təhsili pilləsinin Dövlət Standartı və Proqramı»; «Orta ixtisas təhsili haqqında diplomun nümunəsi və onun verilməsi qaydaları»; «Orta ixtisas təhsili pilləsini müxtəlif səbəblərdən başa vurmayan şəxslərə arayışın verilməsi qaydası»; «Orta ixtisas təhsili pilləsini yüksək nəticələrlə başa vuran məzunların (subbakalavrların) qiymətlərinin müvafiq olaraq uyğun ixtisaslar üzrə ali təhsil müəssisələrində nəzərə alınması qaydası» hazırlanmış və Azərbaycan Respublikası hökumətinin müvafiq qərarları ilə təsdiq edilmişdir.

«Orta ixtisas təhsili müəssisəsinin nümunəvi Nizamnaməsi»nin layihəsi hazırlanmış və təsdiq üçün Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Təsdiq olunmuş «Orta ixtisas təhsili pilləsinin dövlət standartı və proqramı»na uyğun olaraq ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə Təhsil Proqramları hazırlamaq məqsədi ilə Təhsil Nazirliyinin müvafiq əmri ilə işçi qrupu yaradılmış, həmin işçi qrupu tərəfindən mütəxəssis hazırlığı aparılan 100 ixtisas üzrə təhsil proqramları hazırlanmış və Təhsil Nazirliyinin 14 sentyabr 2010-cu il tarixli 1222 sayılı əmri ilə təsdiq olunmuşdur. Bu proqramlar subbakalavr hazırlığının məzmununu, orta ixtisas təhsilinin digər təhsil səviyyələri və pillələri ilə varisliyini, orta ixtisas təhsili müəssisələrində tədris prosesinin kredit sistemi əsasında təşkilini və təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsi sistemini özündə əks etdirir.

Təbiidir ki, «Təhsil haqqında» yeni Qanun təhsilin bütün sahələrində olduğu kimi, orta ixtisas təhsilində də islahatların aparılmasını tələb edir. Bunu nəzərə alaraq orta ixtisas təhsili sisteminin müasir tələblər səviyyəsində inkişaf etdirilməsi, ölkə iqtisadiyyatının inkişaf istiqamətlərinə əsasən əmək bazarının tələbatına uyğun olaraq istehsal və xidmət sahələrinin yüksək keyfiyyətli orta ixtisaslı kadrlarla təmin edilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 13 yanvar 2010-cu il tarixli 6 sayılı qərarı ilə «2010-2013-cü illərdə Azərbaycan Respublikasının orta ixtisas təhsili sistemində islahatlar üzrə Tədbirlər Proqramı» təsdiq olunmuşdur.

Bu proqram çərçivəsində orta ixtisas təhsilində aşağıdakı istiqamətlər üzrə islahatların aparılması nəzərdə tutulur:

- təhsilinin normativ-hüquqi bazasının təkmilləşdirilməsi;
- təhsilinin məzmununun və təlim texnologiyalarının yeniləşdirilməsi;
- orta ixtisas təhsili strukturunun və idarə olunması sisteminin modernləşdirilməsi;
- təhsildə keyfiyyətin təmin olunması;
- kadr hazırlığı;
- maddi-texniki bazanın müasir tələblərə uyğun qurulması;
- təhsilin maliyyələşdirilməsində yeni mexanizmlərin yaradılması.

Proqramın reallaşması nəticəsində orta ixtisas təhsilində dövlət təhsil standartları ilə müəyyən edilən yüksək keyfiyyətin əldə olunması; məzunların əmək bazarında rəqabətqabiliyyəti və peşə çevikliyinin yüksəldilməsi; orta ixtisas təhsili müəssisələrinin şəbəkəsinin optimallaşdırılması; əmək bazarının ehtiyacları ilə mütəxəssis hazırlığının uyğunluğunun əldə olunması; təhsili müəssisələrində mütəxəssis hazırlığı strukturunun onun yerləşdiyi regionun tələbatı ilə uyğunlaşdırılması; sistemin istehsal və xidmət sahələri ilə əlaqəsinin möhkəmləndirilməsi, tədris müəssisələrinin maddi-texniki bazasının inkişafı üçün maliyyələşdirmə imkanlarının genişləndirilməsi; müəllimlərin peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsi; yeni nəsil dərslərinin, tədris-metodik ədəbiyyatın və təlim vasitələrinin yaradılması; tədris prosesində informasiya sistemlərindən və texnologiyalarından, telekommunikasiya şəbəkələrindən istifadənin inkişaf etdirilməsi gözlənilir.

Nəzərdə tutulan tədbirləri uğurla həyata keçirmək üçün orta ixtisas təhsili müəssisələrində həmin sahələr üzrə mövcud vəziyyətin öyrənilməsi zəruriyyəti yaranmışdı. Bu məqsədlə müvafiq təhsil müəssisələrində monitorinqin aparılması qərara alınmış və Təhsil Nazirliyinin 22 sentyabr 2010-cu il tarixli 1249 sayılı əmri ilə işçi qrupu yaradılmışdır.

Təhsil müəssisələrinin mövcud vəziyyəti barədə məlumatları əldə etmək üçün işçi qrupu tərəfindən müvafiq formalar hazırlanmış və yerlərə çatdırılmışdır. Orta ixtisas təhsili müəssisələri tərəfindən həmin formalara uyğun təqdim olunmuş məlumatlar təhlil edilmiş, yerlərdə dəqiqləşdirmələr aparılmışdır. Monitorinqin nəticələri barədə arayış hazırlanmış və nazirliyin növbəti kollegiya iclasında müzakirə edilmək üçün təqdim edilmişdir.

«Orta ixtisas təhsili müəssisələri tələbələrinin biliyinin qiymətləndirilməsinin çoxballı sistemi haqqında müvəqqəti əsasnamə»yə uyğun olaraq 2008-ci ildən eksperiment şəklində tətbiqinə başlanılmış bu qiymətləndirmə sistemi 2010-cu ildə bütün orta ixtisas təhsili müəssisələrini əhatə etmişdir. Bununla əlaqədar olaraq şöbənin əməkdaşları orta ixtisas təhsili

müəssisələrində olmuş, bu sistemin tətbiqi vəziyyətini öyrənmiş, müəllim və tələbələrə lazımı metodiki köməklik göstərmişlər.

İş planına müvafiq olaraq orta ixtisas təhsili pilləsində tədrisin kredit sistemi ilə təşkili barədə əsasnamə layihəsi hazırlanmışdır.

Əvvəlki illərdə olduğu kimi, 2010-cu ildə də orta ixtisas təhsili müəssisələrinə həm əsas, həm də orta təhsil bazasından tələbə qəbulu planı hazırlanmışdır. Plan tərtib edilərkən orta ixtisas təhsili müəssisələrinin təklifləri, hər bir ixtisas üzrə nazirlik və təşkilatlardan alınmış tələbat haqqında məlumat, ötən ildəki tələbə qəbulunun nəticələri nəzərə alınmışdır. Orta ixtisas təhsili üzrə hazırlanmış qəbul planının layihəsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edilmişdir.

2010-cu ildə orta ixtisas təhsili müəssisələrində imtahan sessiyasının təşkili və gedişi Şöbənin diqqət mərkəzində saxlanılmışdır. Belə ki, bütün təhsil müəssisələrində qərarqahlar yaradılmış və həmin qərarqahlar Təhsil Nazirliyinin «Mərkəzi operativ qərarqah»ı ilə əlaqəli fəaliyyət göstərmişdir.

Hesabat ilində orta ixtisas təhsili müəssisələrində buraxılış yekun Dövlət Attestasiya Komissiyaları sədrlərinin seçilib təyin olunması işi davam etdirilmişdir.

Şöbənin iş planına uyğun olaraq Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin «Şəffaflığın artırılması və korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Milli Strategiya»nın həyata keçirilməsi ilə bağlı Fəaliyyət Planında (2007-2011-ci illərdə) ali və orta ixtisas təhsili sahəsində 2010-cu il üçün nəzərdə tutulan tədbirlər həyata keçirilmişdir.